

PL ISSN 0419-8824

DZIEJE NAJNOWSZE

POLSKA AKADEMIA NAUK
INSTYTUT HISTORII

**KWARTALNIK
POŚWIĘCONY
HISTORII
XX WIEKU**

OSSOLINEUM

<http://rcin.org.pl>

2-1988

**POLSKA AKADEMIA NAUK
INSTYTUT HISTORII**

DZIEJE NAJNOWSZE

Rocznik XX

1988

2

**WROCŁAW · WARSZAWA · KRAKÓW · GDAŃSK · ŁÓDŹ
ZAKŁAD NARODOWY IMIENIA OSSOLIŃSKICH
WYDAWNICTWO POLSKIEJ AKADEMII NAUK
1988**

KOMITET REDAKCYJNY

Andrzej Bartnicki, Jan Borkowski, Antoni Czubiński,
Krzysztof Dunin-Wąsowicz, Eugeniusz Duraczyński, Andrzej
Kwilecki, Marian Leczyk, Stanisława Lewandowska, Piotr
Łossowski, Tomasz Nałęcz, Waldemar Michowicz, Jan Mo-
lenda, Franciszek Ryszka, Henryk Słabek, Kazimierz Sob-
czak, Witold Stankiewicz, Wiesław Śladkowski, Michał
Sliwa, Jan Tomicki, Wojciech Wrzesiński, Jan Zamojski,
Janusz Żarnowski

REDAKTOR

Czesław Madajczyk

SEKRETARZ REDAKCJI

Tadeusz Wolsza

Adres Redakcji

Instytut Historii PAN
Warszawa, Rynek Starego Miasta 29/31, tel. 31-02-61

Zakład Narodowy im. Ossolińskich. Wydawnictwo Wrocław. Oddział
w Warszawie 1989. Nakład 1570 egz. Objętość: ark. wyd. 28,20, ark.
druk. 18,75, ark. A-1 24,93. Papier druk. sat. kl. III, 80 g, 70×100.
Oddano do składania 27.X.1988 r. Podpisano do druku w styczniu
1989 r. Wydrukowano w styczniu 1989 r. w Warszawskiej Dru-
karni Naukowej. Zam. 428/88 U-57 Cena zł 310.--

SPIS TREŚCI

Michał Jerzy Zacharias — Józef Beck i „polityka równowagi”	3
Tomasz Stankiewicz — Pierwszy inwestycyjny plan Polski Ludowej	39
Ryszard Stemplowski, Henryk Szlajfer — Polityczne reakcje na kryzysy gospodarcze w Salwadorze w latach trzydziestych i osiemdziesiątych XX wieku	77

DYSKUSJE I POLEMIKI

Maciej Mróz — Rola konkordatu w polityce wschodniej Kościoła rzymskokatolickiego w Polsce	101
Ludwik Hass — Ruch robotniczy a Żydzi i rok 1968	115

PRZEGLĄDY BADAŃ

Ludomir Smosarski — Przemiany społeczne XIX i XX wieku na łamach dwóch niemieckich periodyków historycznych (przegląd problematyki)	131
---	-----

MATERIAŁY

Materiały do dziejów Związku Niemieckich Bibliotek Ludowych w Polsce (Der Verband Deutscher Volksbücherein in Polen) — Marek Andrzejewski	145
---	-----

MISCELLANEA

Piotr Madajczyk — Polski atak na Niemcy w 1923 roku?	157
Piotr Łossowski — Przyczynek do sprawy starszeństwa w II Rzeczypospolitej	165
Marek Jabłonowski — List otwarty kombatantów polskich do kombatantów francuskich z listopada 1934 r.	169

ARTYKUŁY RECENZYJNE I RECENZJE

Ryszard Torzecki — Ukraińska Powstańcza Armia w świetle dokumentów niemieckich	191
Jan E. Zamojski — „Ostateczne rozwiązanie” we Francji wichystowskiej	195
J. Wojtasik, Idea walki zbrojnej o niepodległość Polski 1864—1907 — Tadeusz Wolsza	205

Włoska polityka wschodnia (1912-1922) — Maciej L. Jagóra, Elżbieta, Znamierowska-Rakk	212
Mirosław Sycz — ... I inne mniejszości narodowe	226
B. Baranowski, K. Baranowski, Historia Gruzji — Wojciech Materski	229
J. Juchnowski, Koncepcje polityki międzynarodowej polskiego ruchu socjalistycznego w latach 1939-1945 — Stanisław Ciesielski	236
C. Żerosławski, Katolicka myśl o ojczyźnie. Ideopolityczne koncepcje klerykałnego podziemia 1939-1944 — Stanisław Ciesielski	240
J. Chrobaczyński, Praca oświatowa w Krakowie 1939-1945. Studium o polityce okupanta, „podziemiu oświatowym” i postawach społeczeństwa — Eugeniusz C. Król	246
Raporty Ludwiga Fischera gubernatora dystryktu warszawskiego 1939-1944 — Tomasz Szarota	250
Słownik biograficzny konspiracji warszawskiej 1939-1944 — Krzysztof Dunin-Wąsowicz	257
J. Ptasieński, Wydarzenia poznańskie. Czerwiec 1956 — Mateusz Nieć	259
R. Joó, A nyugat-európai kisebbségi-tájegységi mozgalmak napjainkban — Dariusz Maciak	266
Czisko i myśl. (Liczba i myśl) — Mikołaj Iwanow	269

ZYCIE NAUKOWE

Polska wobec kwestii rozbrojenia w latach międzywojennych — Bogusław Rakowski	273
Niemcy jako przedmiot polityki międzynarodowej w okresie wielkiego kryzysu 1929-1935 — Jadwiga Kiwerska	277
Konflikt sierpniowy 1980 r. w pamiętnikach — Henryk Galus	282
Konwencja genewska — w 50 rocznicę wygaśnięcia — Leonard Smółka	285

IN MEMORIAM

Romuald Wojna — Ludwik Bazyłow (14 IV 1915 — 17 I 1965) badacz dziejów powszechnych	291
---	-----

СОДЕРЖАНИЕ

Михал Захариас — Юзеф Бек и „политика равновесия”	3
Томаш Станкевич — Первый инвестиционный план Народной Польши	39
Рышард Стемпловски, Хенрик Шлайфер — Политическая реакция на экономические кризисы в Сальвадоре тридцатых и восьмидесятых годов XX века	77

ДИСКУССИИ И ПОЛЕМИКИ

Мацей Мруз — Роль конкордата в восточной политике римско-католической церкви в Польше	101
Людвик Хасс — Рабочее движение и евреи, а также 1968 год. Рефлексии	115

ОБЗОР ИССЛЕДОВАНИЙ

МАТЕРИАЛЫ

РАЗНОЕ

РЕЦЕНЗИОННЫЕ СТАТЬИ И РЕЦЕНЗИИ

НАУЧНАЯ ЖИЗНЬ

IN MEMORIAM

CONTENTS

Michał Jerzy Zacharias — Józef Beck and the “Policy of Stability”	3
Tomasz Stankiewicz — The First Investment Plan of People's Poland	39
Ryszard Stemplowski, Henryk Szlajfer — Political Reactions to Economic Crises in Salvador in the 1930s and 1980s	77

DISCUSSION AND POLEMICS

Maciej Mróz — The Role of Concordat in the Eastern Policy of the Roman Catholic Church in Poland	101
Ludwik Hass — Workers' Movement vis-à-vis Jews in 1968. Reflections	115

REVIEWS OF STUDIES

MATERIALS

MISCELLANEA

CRITICAL ARTICLES AND REVIEWS

SCIENTIFIC LIFE

IN MEMORIAM

Cena zł 310,—